

Kurier szczęciński

Nr 72 (6725)

Rok założenia 1945

Cena 50 gr

NIEDZIELA, 27

MARCA
1966 ROKU
Wyd. A B

20-letnia Marie-Celine Faure — tegoroczna „Królowa Paryża”.
CAF-Keystone

7-9 października

Kongres kultury polskiej

WARSZAWA PAP. Przygotowanie do kongresu kultury polskiej poświęcona była ogólnokrajowa narada w Ministerstwie Kultury i Sztuki.

Programowe i organizacyjne założenia kongresu, który obradować będzie w Warszawie w sali Teatru Wielkiego w dniach od 7 do 9 października br., omówił wiceminister Zygmunt GARSTECKI.

Kongres będzie przeglądem ogromnego dorobku kultury i sztuki polskiej w okresie Tyśiąclecia naszego państwa.

Alkohol - tylko dla nowożeńców

MEKSYK. W myśl zarządzenia władz kolumbijskich, w ciągu ostatnich 4 dni alkohol mogły kupować jedynie pary wstępujące w związek małżeński. Rząd wydał ten dekret w związku z wyborami parlamentarnymi. Zarządzenie obowiązuje aż do najbliższej soboty.

Siedmioraczk nie żyją

BRUKSELA PAP. Jak już informowaliśmy, w czwartek w jednej z klinik brukselskich urodziły się siedmioraczki. Jak dowiadujemy się z depesz napływających z Brukseli, pięcioro dzieci urodziło się żywych, a dwoje zmarło nie długo po urodzeniu. Warto przypomnieć, że cała siódemka urodziła się przedwcześnie, nie osiągnąwszy 6 miesięcy życia płodowego.

Matka, siedmioraczek, której nazwiska nie podaje się, przedtem była bezpłodna, a zaszła w ciążę po zażyciu szwedzkiego leku przeciw bezpłodności.

Mafia nie przebacza Milion dolarów za zamordowanie człowieka, który ujawnił tajemnice gangsterskiej organizacji „Cosa Nostra”

NOWY JORK PAP. Do wzięcia w miejscowości Milan w stanie Michigan przewieziono przed kilku dniami Josepha Valachi, b. gangstera i członka kierownictwa amerykańskiej mafił przestępczej zwanej „Cosa Nostra”. Valachi zeznał w 1963 r. przysięgę złożoną mafii, iż w żadnych okolicznościach nie wyda jej tajemnic. Przed 3 laty publicznie przyznał, iż ta organizacja istnieje w rzeczywistości i wymienił nazwiska swych kolegów. „Cosa Nostra” skazała Valachiego na karę śmierci i podobno ofiarowała nawet nagrodę w wysokości miliona dolarów temu, kto wykona wyrok.

Valachi znajduje się w specjalnym oddziale więzienia w Milan, a do jego celi prowadzą podwójne stalowe wrota, które może otworzyć tylko dwóch strażników jednocześnie. Były gangster mający dziś 61 lat, odsiadyuje wyrok sądu federalnego, który skazał go na wieloletnie więzienie za handel narkotykami. Valachi siedzi w celi sam, gdyż obawia się, że ktoś ze współwięźniów mógłby pokusić się o wykonanie wyroku sądu mafii. Przed kilkoma miesiącami Valachi zabił nawet swego kolegę z celi, posadzając go, iż na polecenie gangsterów chce go zgładzić.

B. gangster zdecydował się na ujawnienie wszystkich znanych mu tajemnic organizacji przestępczej. Zeznawał już przed specjalną komisją senatu amerykańskiego, a zeznania te były transmitowane na cały kraj przez telewizję. Obecnie Valachi pisze książkę o amerykańskiej „Cosa Nostra”.

Przewodniczący ChRL w Pakistanie

LONDYN PAP. Do Pakistanu przybył w sobotę z wizytą oficjalną przewodniczący ChRL, Li SZAO-TSI. Towarzyszy mu wicepremier i minister spraw zagranicznych CZEN I.

Po wyroku śmierci na Horsta Fischera

„Są jeszcze sędziowie!”

BONN PAP. Prasa zachodniemiecka, komentując wyrok śmierci wydany przez Sąd Najwyższy NRD na lekarza SS z Oświęcimia — Horsta Fischera, zwraca uwagę na kontrast między łagodnymi wyrokami na zbrodniarzy hitlerowskich w NRF a surowością werdyktu sądu NRD.

„Należałoby się chyba zasta nowić — pisze dziennik „Stuttgarter Zeitung” — że zbrodnie nazistowskie stanowią specjalną kategorię i że ferowane tym wyrokiem przysługujące im są całe świat, który stwierdza, iż zadowoleniem po tym piątku (dzień ogłoszenia wyroku na Fischera), iż w jednej części Niemiec są jeszcze sędziowie”.

Młodzież z Norweskiej Partii Pracy w Szczecinie

Wczoraj do Szczecina przybyła delegacja sekcji młodzieżowej Norweskiej Partii Pracy. W skład trzysobowej delegacji wchodzi: O. Teigen, A. Jacobsen i U. Sand. Norweskimi gośćmi towarzyszy B. Kulski z ZG ZMS.

Dwudniowy pobyt w naszym mieście goście norwescy rozpoczęli od spotkania z członkami Zespołu Poselskiego Ziemi Szczecińskiej oraz władzami województwa. Również w godzinach przedpołudniowych zwiedzili oni Stocz-

nię Szczecińską im. A. Warskiego. O godz. 16 odbyło się z Prezydium MRN spotkanie z władzami miasta. Następnie delegacja norweska zwiedziła Szczecin.

Dziś w drugim dniu pobytu goście norwescy zwiedzają port oraz spotykają się z aktywnym młodzieżowym Stocznym Szczecińskim, Zarząd Portu, PZM i PPDUR „Gryf”. W godzinach wieczornych delegacja opuści Szczecin udając się do Katowic. (Boz)

Reakcja Paryża na „pokojoye” frazesy Erharda

„Uznajcie wreszcie granice na Odrze i Nysie!”

BONN PAP. Kancelarz NRF ERHARD wystąpił w piątek w Bundestagu z zapowiadaną od kilku dni nową „inicjatywą pokojową”. Przedstawiony przez niego program nazwany: „Propozycje dotyczące rozbrojenia i zabezpieczenia pokoju w Europie, a także zapobieżenia dalszemu rozprzestrzenianiu się broni atomowej” zawiera wiele słów o pokoju, natomiast brak w nim rzeczywistej gotowości.

by Bonn osiągnęło swe cele. Uważa się raczej, że operacja ta spaliła na panewce.

W swym przemówieniu Erhard ostro zaatakował Związek Radziecki. Stwierdził on mianowicie, że „Związek Radziecki zagraża pokojowi swoim potencjałem militarnym”.

Plan rządu bnińskiego przewiduje m. in.:

— Apel do wszystkich państw nienuklearnych należących do sojuszu militarnych na Wschodzie i Zachodzie, aby zrezygnowały z produkcji broni ABC tak, jak uczyniły to Niemcy zachodnie w roku 1954 (NRF nie proponuje natomiast rezygnacji z posiadania tej broni);

— Apel do mocarstw nuklearnych, aby nie przekazywały broni nuklearnej do narodowej dyspozycji innych państw (nie sioi to na przeszłości utworzenia wielostronnych sił nuklearnych, czy też jakiegokolwiek innej formie pośredniego dostępu Niemiec zachodnich do broni atomowej).

Erhard powtórzył znane rewizjonistyczne stanowisko NRF w sprawie granic. Powiedział on: „Z punktu widzenia prawa międzynarodowego Niemcy istnieją w granicach z 31 grudnia 1937 roku, dopóki swobodnie wybrany rząd ogólnoniemiecki nie uzna innych granic”.

PARYŻ PAP. Przemówienie ERHARDA wywołało w prasie paryskiej dość szeroki odzew. — Stwierdzić jednak należy, pisze paryski korespondent PAP red. Z. Klimas — że echa te są nacechowane bardzo daleko idącą rezerwą, a nawet sceptycyzmem. Dość powszechne określenie „pokojoya inicjatywa” opatrywane jest cudzysłowem, a propozycje NRF oceniane są jako zasłona dymna, obliczona na zatarcie wrogo przyjmowanych w świecie zachodniemieckich aspiracji i żądań dostępu do broni nuklearnej.

Dziennik „Le Monde” artykuł wstępnym, pisząc, iż dla przekonania strony wschodniej o „dobrych intencjach” Bonn trzeba by czegoś więcej”. Potrzeba — wyjaśnia dziennik — aby Niemiecka Republika Federalna zdecydowała się na rezerwie uznając granicę na Odrze i Nysie oraz aby zrezygnowała z dążeń do uzyskania prawa wglądu w sprawy broni atomowej zmagazynowanych na jej terytorium, aby mówila trochę mniej równości praw w tej dziedzinie.

Ogólnie rzecz biorąc, dotychczasowe reakcje francuskiej opinii publicznej nie wykazują,

Przed XXIII Zjazdem

Plenum KC KPZR

MOSKWA PAP. 26 bm. odbyło się w Moskwie plenarne posiedzenie KC KPZR.

Na posiedzeniu tym rozpatrzone sprawozdanie Komitetu Centralnego KPZR, które zostało złożone na XXIII Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Referat w tej sprawie wygłosił na Plenum pierwszy sekretarz KC KPZR Leonid BREŻNIEW.

Plenum jednomyślnie zaaprobowало referat sprawozdawczy Komitetu Centralnego na XXIII Zjazd KPZR.

USA nawiążą stosunki dyplomatyczne z Mongolią?

WASZYNGTON PAP. Amerykański sekretarz stanu, Dean Rusk, dał do zrozumienia na konferencji prasowej w Waszyngtonie, że Stany Zjednoczone skłonne byłyby do nawiązania stosunków dyplomatycznych z Mongolską Republiką Ludową. „Jest to jeden z punktów porządku dziennego spraw omawianych przez rząd USA” — oświadczył on w odpowiedzi na pytanie przedstawicieli redakcji „Washington Post”.

Eiger zdobyty

GENEWA PAP. W piątek przed północą czterech alpinistów zachodniemieckich i 1 brytyjski stanęli wreszcie na szczycie Eigeru w Alpach szwajcarskich. Od czterech tygodni usiłowali oni pokonać północną ścianę góry tzw. drogą „Direttissima” prowadzącą pionowo od podnóża do wierzchołka.

W czasie wielodniowej wspinaczki zginął jeden z alpinistów, Amerykanin John Hartin, który spadł od skały i runął w wielometrową przepaść w chwili, gdy znajdował się 500 metrów od szczytu.

Bołaczki Angielek

LONDYN. Jak dowiadujemy się z prasy londyńskiej, jedna z oficjalnych ankiet, której celem było uzyskanie informacji, jakie bołaczki życia codziennego są szczególnie dokuczliwe dla pań, dała ciekawy wynik. Obywatelki brytyjskie uskarżają się m. in. na instalowanie w różnych miejscach publicznych obrotowych drzwi do toalet, otwierających się dopiero po wrzuceniu monety. Uczestniczki ankiety oświadczają, że takie urządzenia są szczególnie niewygodne, gdy chodzi o pospiech.

10 lat DKF

MINEŁO oto dziesięć lat od pierwszej projekcji w szczecińskim Dyskusyjnym Klubie Filmowym Intelektualistów i Studentów. W marcu 1955, w Garnizonowym Klubie Oficerskim przy ul. Wawrzyniaka pokazano jedną z zasadniczych pozycji włoskiego neorealizmu: film reż. Vittorio de Siki — „Cud w Mediolanie”. Prelekcję wygłosił wówczas red. Krzysztof Teodorzec Toepitz. Sytuację tę powtórzono w ubiegły piątek: ten sam film, ten sam prelegent, tyle tylko, że w innej sali i budynku (zresztą sąsiednim) — w „Kontrastach”. W sobotę, zasłużeni działacze DKF-u otrzymali „Grzyby Pomorskie”. Honorowe Odznaki ZSP oraz nagrody pieniężne przyznane przez Wydział Kultury Prez. MRN.

Darzynym ogromną sympatią do placówki, która tyle lat uczy spore grono miłośników — historii filmu, jego estetyki i języka, przedstawiając dzieła klasyków i współczesnych mistrzów filmu, ile miał trosk, z jakimi borykał się trudno ściami nasz DKF! Bezdomny, tułaj się po różnych salach, znajdując siedzibę w Garnizonowym Klubie Oficerskim, w klubie „3 Muz” i TPR. Zmieniał się także i z tego

powodu stan lożycowy klubowiczów: było ich kiedyś 300, teraz jest ponad 100. Ale, DKF będzie miał wreszcie własny kraj i to piękny — w sali teatralnej klubu „Kontrasty”.

Od 1953 szczeciński DKF jest stowarzyszeniem zarejestrowanym, ma osobowość prawną. Około 80 proc. członków klubu — to studenci. Członkowie wykupują na każdy kwartał kartę, projekcje, polaczone z dyskusjami odbywają się raz w tygodniu. Program DKF obejmuje cykle tematyczne i opiera się głównie na filmach archiwalnych, otrzymywanych z tzw. puli specjalnej oraz filmach przedpremierowych.

Podkreślić trzeba to poczynania klubu, które zmierzają do wyjścia z jego działalności na forum szerzej: są to imprezy dostępne dla wszystkich chętnych. Ten walor powszechności pracy DKF miały np. stałe pokazy etud. PWSTiF, przeglądy nagrodzonych filmów krótkometrażowych i in. Z inicjatywy klubu zorganizowano przegląd filmów o tematyce morskiej. Tu także należy powiedzieć — o pomocy, jakiej klub udzielił podobnym placówkom naszego województwa. Każda projekcja w DKF-ie poprzedzona jest słowem wprowadzającym, które wygłasza krytycy filmowi oraz prelegenci Federacji DKF — członkowie klubu.

Jednym z współzałożycieli klubu jest mgr Zenon Zaniewicz: prezes szczecińskiego DKF-u od 1955 (w latach 1957-58 prezes Polskiej Federacji DKF), od 1963 — członek prezydium Rady DKF, szczególnie zasłużonymi działaczami klubu są również: Dolański, Dąbrowski i Zenon Joffe, (mł.)

Malarstwo chińskie w Zamku

W ZAMKU Książki Pomorskich otwarta została w sobotę wystawa malarstwa jednego z największych artystów chińskich CI PAI SZY, którego setna rocznica urodzin w 1963 r. obchodziła Światowa Rada Pokoju. O życiu, twórczości oraz o osobistych kontaktach z tym wielkim twórcą opowiedział zebrany przewodniczący szczecińskiego oddziału Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Chińskiej prof. P. Zaremba.

Otwarcia wystawy dokonał sekretarz generalny Zarządu Głównego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Chińskiej T. Sokółowski.

Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie zwiedzających. (mł.)

26 bocianiego gniazda

STATKI NA WEJŚCIU:

M/S „SKIERKA” — z Rotterdamu z drobnicą.
M/S „NER” — z Londynu z drobnicą.
S/S „KATOWICE” — z Danii pod balastem.
S/S „TCZEWO” — z Danii pod balastem.
S/S „WIECZOREK” — z Danii pod balastem.
S/S „GNEZNO” — z Danii pod balastem.
S/S „ZIELONA GÓRA” — z Danii pod balastem.
S/S „ŚLAWNO” — z Danii pod balastem.

STATKI NA WYJŚCIU:

M/S „NEREIDA” — do Londynu z drobnicą.
M/S „LIWIEC” — do Danii z węglem.
M/S „RUSALKA” — do Szwecji z drobnicą.

GOSIE ZE SŁAWNA

Delegacja miasta Sławno, utrzymującego pakiet nad stakiem PZM si „Sławno” od wzięcia załogi swojego statku i odbycia rejsu do AALBORG.

Tragedia w jaskini „Zimnej”

ZAKOPANE PAP. W sobotę zakończyła się w Tatracach nad Doliną Kościeliską akcja ratunkowa, której kryptonim brzmiał „Zimna”.

6-osobowa grupa speleologów z warszawskiego klubu PTTK, w tym jedna kobieta — Krystyna Rapacka, zorganizowała wyprawę w głąb jaskini w Tatracach jaskini „Zimnej”. Wyprawa była dobrze przygotowana. Trzeci kolejny napotkany w jaskini syfon wodny nie mógł forsować trzech pletwonurków — bracia Romuald i Jerzy Lubecy oraz Tadeusz Grodzicki, którzy stanowili grupę szturmową wyprawy.

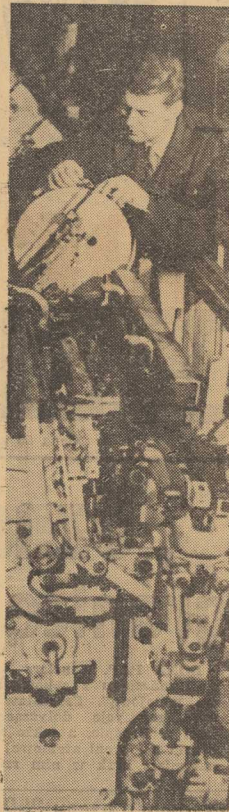
Romuald Lubicki wszedł do wody jako drugi z kolei. Gdy po kilku minutach nie wypływał, brat i kolega natychmiast rozpoczęli poszukiwania. Ponieważ pozostała w łączności telefonicznej z grupą, która pozostawała przed syfonem, zawiadomili ją o zaginięciu Romualda Lubickiego.

Rapacka wraz z jednym z kolegów w niewielkiej trudnych warunkach wydostał się z jaskini, aby wezwać pomoc.

Alarm w GOPR, telefony o pomoc do Krakowa, aby z dwiema pletwonurkami-desantowymi przyjechali pletwonurkowie. Tymczasem Jerzy Lubicki i Grodzicki, nie zważając na niebezpieczeństwo, nurkują głębiej syfonu. Wreszcie trafiają na Romualda Lubickiego, który leży nieprzytomny na dnie głębokiego syfonu. Wyciągają go na powierzchnię wody i kładą na plecach skalną. Natychmiast przystępują do czynności ratunkowych. Łącznie 7 godzin trwała walka brata i przyjaciela o życie Romualda Lubickiego — nieestetyczne, bezskuteczne. W międzyczasie przybyły grupy ratunkowe GOPR, które dotarły do pierwszego syfonu. O skali trudności świadczą najlepiej to, że pokonanie 800-metrowego odcinka od początku jaskini do pierwszego syfonu, zabierało wytrwałym taternikom aż dwie godziny czasu.

Polityka

Od niej zaczynamy cotygodniową lekturę, znów bowiem spie-

Procesy w trybie doraźnym

Dla 400 zł zamordowali inkasenta

LUBLIN PAP. Do Sądu Wojewódzkiego w Lublinie skierowany został akt oskarżenia o rozstrzelanie w trybie doraźnym sprawy przeciwko stryjczym braciom — Zbigniewowi i Józefowi SOLTYSOM — oskarżonym o dokonanie na tle rabunkowym zabójstwa inkasenta Zakładu Energetycznego w Zamocisku — Józefa Ważnego.

20-letni Zbigniew i 26-letni Józef Soltysowie 3 stycznia br. postanowili obrabować J. Ważnego, pobierającego w tym dniu należność za energię elektryczną w ich rodzinnej wsi — Kornie, pow. Tomaszów Lubelski. W godzinach popołudniowych, kiedy J. Ważny wracał z ich wsi po zainkasowaniu należności, Br. Soltysy uderzyli go drewnianą pałką w głowę i zadali mu szereg ciosów rękami, zaś J. Soltysy kopnął ofiarę kilkukrotnie w klatkę. Sprawcy po zabraniu torby inkasenta, w której znajdowało się około 400 zł, zbiegli.

J. Ważny zdołał jeszcze zawołać najbliższy posterunek MO o dokonany napadzie. Przewie-

Po wrocławskiej katastrofie budowlanej

Wstępne orzeczenie komisji rządowej

WARSZAWA PAP. Komisja rządowa, powołana dla zbadań przyczyn katastrofy budowlanej we Wrocławiu, wydała wstępne orzeczenie w tej sprawie. Polinformował o tym przedstawiciel PAP przewodniczący komisji, wiceminister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych — Ryszard GERLACHOWSKI.

ORZECZENIE komisji brzmiało następująco: „Według zgodnej opinii komisji, awaria nastąpiła przez „położenie się” — w kierunku podłużnym — masywnego szkieletu 5-kondygnacyjnego budynku, zbudowanego z prefabrykowanego ram typu „H”. W momencie awarii szkielet nie miał dostatecznych usztywnień, umożliwiających przeniesienie sił poziomych. Siły, takimi mogły powstać wskutek osiadania fundamentów, sil-

nych podmuchów wiatru (które wystąpiły w momencie awarii) i wskutek niedokładności montażu. Szczegółowe ustalenie bezpośrednich czynników, które spowodowały wyczerpanie nośności słupów budynku, nastąpi w trakcie dalszych badań, których zakończenie przewiduje się w dniu 23 marca br.”

Jak podkreślił wiceminister Gerlachowski, stwierdzenie także pod wszelką wątpliwość, że katastrofa ma charakter indywidualny i nie istnieje żadne niebezpieczeństwo przy wznoszeniu lub użytkowaniu budynków o podobnej konstrukcji. Obiekty z tzw. ram „H” budowane są od wielu lat w różnych miastach i pod kątem względnie dokładnej sprawdzone. Również we Wrocławiu wznosi się obecnie 3 budynki podobne do tego, który uległ katastrofie. Wszystkie trzy zostały przebadane przez ekspertów, którzy nie stwierdzili jakiegokolwiek zagrożenia.

REDAKTOR gospodarczy PAP wyjaśnia, że elementami usztywniającymi (o których mowa w orzeczeniu komisji) są w budownictwie „kuch” z ram „H” niektóre zewnętrzne i wewnętrzne elementy szkieletu. Należy więc wnosić, że z przyczyn, których komisja wkrótce ustali, elementy te nie zostały zamontowane we właściwym czasie lub kolejności, powodując osłabienie szkieletu. Wskazuje się, że z wpływ na stateczność budynku mógł też mieć wiatr, który wiał wówczas z szybkością ok. 18 m na sekundę. Czy w grę wchodzi także osłabienie się fundamentów — ustali fachowcy z Instytutu Techniki Budowlanej, którzy przeprowadzą wkrótce badania wytrzymałości gruntu pod budynkiem.

Do czasu ostatecznego wyjaśnienia przyczyn katastrofy, do dyspozycji prokuratury zatrzymani zostali: kierownik budowy — Zdzisław Drapala, kierownik grupy robot — Zbigniew Stasiak, inspektor nadzoru inwestycyjnego — Benedykt Świątalski i Józef Podgórski oraz konstruktor Leszek Zgaga.

Dwaj kajakarze zginęli w nurtach Odry

TRAGICZNE zakodczyły się wczoraj przejażdżka kajakami po Odrze dwóch mieszkańców Szczecina — 31-letniego Oleg K. i 33-letniego Zdzisław K.

Obaj mężczyźni dopłynęli w okolicę wsi Święte w pow. goleniowski, gdzie znajdował się ok. 150 m od brzozy, w którym zawrócił kajak. Na przeszkodzie stała wysoka fala, która spowodowała wywrócenie.

Na oczach przerażonych ludzi, stojących na brzegu, Oleg K. i Zdzisław K. rozpoczęli dramatyczną walkę o życie. Niestety — Jodowało zima woda i utrudniało realizowały ruchy obu mężczyzn, którzy, po przepłynięciu ok. 30 m — utonęli.

Mimo akcji poszukiwawczej — zwłok nie udało się wydobyć. (ap)

POGODA na dziś

ZACHMURZENIE duże i przelotne opady deszczu. Temperatura do 8 st. Wiatry silne i porywiste, południowo-zachodnie i zachodnie.

7 Głos Tygodnia

Zaczynamy ten przegląd o domowych pieleszy, jako że ostatni numer 7 Głosu Tygodnia przynosi kilka ciekawych, z różnymi względami, pozycji. W znakomitym felietonie T. Teresa, nie bądź idiotką! Tadeusz Kamiński językiem nastolatków mówi o nastolatkach o sprawach dla nich arcyważnych. Jako że to akurat Dzień Teatru E. Kierzkowski w trzecim odcinku z cyklu ocenia szczytną publicystykę teatralną, ale wydaje się, ocenia chyba zbyt pochlebnie. Nie jest zapewne aż tak dobrze z jej sędzią i głębią opinii. Cenną publikację obciąża uogólnieniem przemówione jako pewniki. Z. Sośnicki, zafascynowany książką Fischera „Młode pokolenie Zachodu”, daje garść osobistych refleksji na jej temat. Wreszcie pozycja — uniknięt: ze starych zeszytów oflagowych J. Kacze obciąża uogólnieniem twórczości Leona Krucki z okresu, w którym znany pisarz był więźniem obozu jenieckiego w Doblegiewie.

Polityka

Od niej zaczynamy cotygodniową lekturę, znów bowiem spie-

znakomitą porcją interesujących materiałów. Z nich na czoło wybiega się portret kardynała Wyszyńskiego, opisany przez Jerzego Burzyńskiego. Portret narysowany zresztą na tle 17-letniej działalności kardynała, dodajmy różnorakiej, nie tylko kapłańskiej. Ze

Czytając tygodniki

spokojem i obiektywizmem przedstawione są tu poglądy i życie Wyszyńskiego. Lektura nr 1 tygodnia — z pewnością. Zbigniew Szczęśliwski wraca do wspomnień sprzed 30 lat, do wydarzeń, które nie miały sobie równych w międzywojennym dwudziestolecu, o walkach robotników o swe prawa z sanacją, kapitałem i rosnącym faszystem. Brak miejsca nie pozwala nam na szersze omówienie numeru „Polityki” — polecamy ją przeto w całości. Warto przeczytać.

Kultura

W artykule czołowym „Przed wyborem taka oto konkurencja: „Kościoł stoi przed wyborem. Chcąc znaleźć trwałe miejsce w życiu polskim musi przelać swą obcość wobec wszystkiego co tu się robi, ze szkolnymi Tysiąciami i głazami. Powtarzanie: „My jesteśmy za”

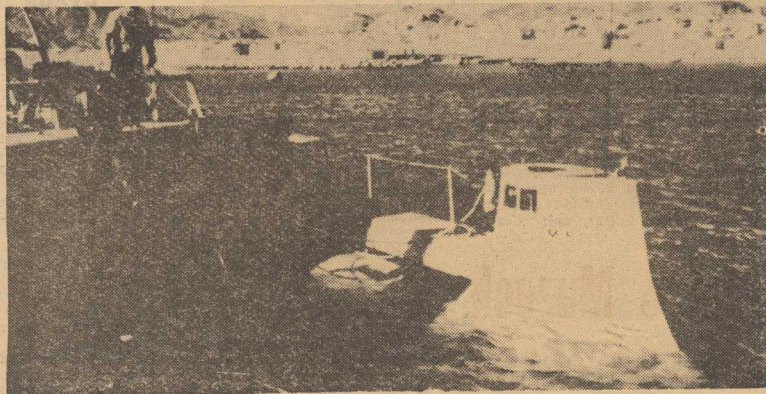
Odą i Nysą” nie nie oznacza jednak nie towarzyszy mu konkretnie działanie, budowanie jednostki konkretnego narodu, odnajdywanie się w rzeczywistości politycznej naszego kraju, takim jakim on jest z określonymi sojusznikami, z określonym ustrojem społecznym”. W innym artykule, szukając prawdy o historycznych wydarzeniach minionych wojen, Bronisław Anien („Broniek”) wypowiada się w sprawie słynnej Akcji Pawlak, będącej u historyków wiecie różnych ocen i sądów, mocno kontrowersyjnej, a dotąd nie wyjaśnionej. Redakcja „Czytając tygodniki” dyskutuje w tej i innych, podobnych sprawach.

Forum

Spśród wielu interesujących artykułów tego pisma (przede wszystkim z pism zagranicznych) wymienię chętniej obszerny szkic militarny, zatytułowany „Kosmostrategia”. Choć niekonkretny, wyrażający ale dający ogólny pogląd na aktualny układ sił i na przewidywany przyszłości — tej dziedziny uzbrojenia. Sensacyjnie podany reportaż o kolejnym odkryciu z kulis II wojny światowej (ile w tym prawdy nie wiadomo) o działalności wywiadowczej w Szwajcarii, czyta się z zapałem.

Chętniej jeszcze przyswajam, że ukazał się w sprzedaży kolejny, absorbujący uwagę zarówno ludzi morda jak i ładu TYGODNIK MORSKI. Warto także zapoznać się z nowym numerem miesięcznika marynarski i portowców HORYZONT, pismo dostępne dla wszystkich.

I na koniec kolejna szczytna lista w prasie kolejnej — „EXPRESS WIECZORNY” piórem Ireneusza (czytelnicy) działalności w dziedzinie dramatycznych i muzycznych. Raz jeszcze procentuje niedawna ogólnopolska sesja z Teatrów Teatrów w naszym mieście. (Tak)

z dnia
na dzień

Kogo bronia Amerykanie?

DEMONSTRACJE i wiece w Południowym Wietnamie przybierają na sile. Domagając się zakończenia wojny, bierze w nich udział młodzież studiująca, znaczna część duchowieństwa buddyjskiego, a nawet wielu wojskowych.

W demonstracjach coraz częściej dochodzą do głosu hasła antyamerykańskie, żądania, a-

by USA nie mieszały się w sprawę Wietnamu.

Można by zatem postawić pytanie, kogo właściwie bronią Amerykanie w Południowym Wietnamie? W imię których interesów upierają się przy polityce interwencji sięjacej śmierć i zniszczenie? Wspomagane przez Stany Zjednoczone rządy sąjgońskie upadły jeden po drugim pod naciskiem opozycji w kraju, a obecny rząd generała Ky nie jest ani bardziej popularny, ani bardziej stabilny niż poprzednie, mimo że tym razem sami Amerykanie czynią wszystko, aby podtrzymać jego autorytet — traktując go jako marionetkę jak równoprawnych partnerów, np. podczas konferencji z Johnsonem w Honolulu.

Antywojenny i antyamerykański charakter ostatnich manifestacji w Południowym Wietnamie dowodzi, że polityka amerykańska mająca na swe uświadomienie jedynie poparcie reżimów w rodzaju sąjgońskiego, nie opiera się na żadnych realnych podstawach i że w społeczeństwie, w którego „obronie” tak się USA angażują, budzi jedynie wrogię uczucia. Celowość poczynają amerykańskich dla ratowania przegranej sprawy kwestionuje jeszcze coraz więcej polityków Stanów Zjednoczonych, żeby wspomnieć chociażby niedawne wystąpienie senatora Fulbrighta, który wyraził opinię, że wycofanie amerykańskich sił zbrojnych z wysp i wód wybrzeża azjatyckiego mogłoby się przyczynić do rozstrzygnięcia kryzysu w Azji południowo-wschodniej.

W świetle tych wydarzeń na ironię zakrawają oświadczenia prezydenta Johnsona o „pokojowej rekonstrukcji” i „pomysłnych wieściach” napływających z Południowego Wietnamu. (m.j.)

Zmiana kursu polityki indonezyjskiej na prawo odbiła się nawet na znaczkach pocztowych. Oto stary indonezyjski znaczek pocztowy (u góry) o wartości 500 rupii i nowy znaczek o wartości 100 rupii (niżej). Na nowym znaczku nie ma już pięciu czerwonych gwiazd, które widniały poprzednio na wszystkich znaczkach tej serii. Zlikwidowano także na nim: Republik Rakiat Indonesia (Ludowa Republika Indonezyjska). Pozostali tylko portret prezydenta Sukarno i napis: Republika Indonesia.

CAF - Photofax

Drugi start Erharda

Prasa zachodnia po zjeździe Unii Chrześcijańsko-Demokratycznej w Beethoven Halle w Bonn ma swoją sensację. Jej bohaterem głównym, wbrew wszelkim przewidywaniom, nie jest nowy przewodniczący zachodniemieckiej chadeckiej — Erhard. Jest nim poprzednik — na tym stanowisku, Adenauer — z racji swej wypowiedzi na temat pokojowej polityki Związku Radzieckiego. Zajmijmy się jednak Erhardem.

TO JEST jego drugi życiowy start, okaskiwany na kongresie CDU przez kanclerskich

zwolenników. Pierwszy start odbył się w dniu 18.X.1963 przy znacznie powiększonych reakcjach uczestników. Erhard bowiem, który tego dnia wystąpił po raz pierwszy oficjalnie w charakterze kanclerza NRF jeszcze parę dni wcześniej czekał w przedpokojach pałacu Schaumburg na decydującą rozmowę z Adenauerm, który okazał mu upokorzeniem i odpuścił dostęp do fotela kanclerskiego. Wszakże Erhard, nazywany „gumowym lwardem”, przetrzymał niejedną złościwość Adenauera.

Owczemu startowi nowego kanclerza towarzyszyły jednak, niezależnie od zimnej sceny, tak że korzystne okoliczności. Z ulgą bowiem przyjęła opinia w NRF samo ustąpienie Adenauera. Ze zmią na warty łączono też nadzieje na wyprowadzenie republiki bońskiej z zimnowojennego zaułka. Za dobrą monetę przyjęto następujące słowa Erharda: „Bede postępowal swiadem odpowiedzialności, zgodnie z duchem poglądów chrześcijańskich. Czuję się zobowiązany w stosunku do demokracji i dynamizacji sily duchowej. Wierzę jednak nawet w NRF wywołano się spod wpływów tych patetycznych deklaracji. Komentarz zachodniemieckiego periodyku „Revue” w dniu 12. IV. 1964 pisał o Erhardzie co następuje:

„Nadzieje społeczeństwa były po jego stronie. W tej chwili minęły polityczne miodowe miesiące. Nie oceniamy już nowego szefa rządu według jego obietnic i planów, a według jego czynów. Oto zimny

BARTOSZ JANISZEWSKI

Z kraju Rad Przed XXIII Zjazdem KPZR

W ZWIĄZKU z rozpoczynającym się XXIII Zjazdem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego warto zapoznać się z wyciecznymi rozwoju gospodarki narodowej ZSRR na lata 1966-70.

Przewidują one znaczny wzrost najważniejszych rodzajów produkcji przemysłowej stanowiących podstawę rozwoju kraju.

	Rok 1965	Rok 1970
Energia elektryczna (mld kilowatogodzin)	507	840-850
Ropa naftowa (mln ton)	213	343-355
Gaz ziemny (mld m sześci.)	129,2	225-240
Siat (mln ton)	91	124-129
Węgiel (mln ton)	91	135-175
Nawozy sztuczne (mln ton)	31,3	62-65
Samochody (tys. sztuk)	616,4	1260-1510
Traktory (tys. sztuk)	355	600-625
Cement (mln ton)	72,4	100-105

W 1970 r. ZSRR będzie wytwarzał na 1 mieszkańca 3100 kilowatogodzin energii elektrycznej i ponad 500 kg stali.

Nastąpi duży wzrost produkcji artykułów konsumpcyjnych. Podczas gdy cała produkcja przemysłowa wzrośnie w ciągu 5 lat o 47-50 proc., a produkcja środków produkcji — o 49-52 proc., to produkcja artykułów konsumpcyjnych ma wzrosnąć o 43-46 proc., czyli nastąpi zbliżenie tempa wzrostu obu tych działów produkcji.

W związku z tym zakładają duży wzrost produkcji takich podstawowych artykułów, jak mięsa, masła, cukru itd. M. in. połowy ryb mają zwiększyć się z 5,8 mln ton w 1965 r. do 6,5-7 mln ton w 1970 r. Odpowiednio telewizory z 3,7 mln sztuk do 7,5-7,7 mln sztuk. Czterokrotnie wzrośnie liczba produkowanych samochodów osobowych (z 260 tys. do 800 tys.).

Place rolników i pracowników umysłowych zostaną podniesione co najmniej o 20 proc., zaś kolechczników o 35-40 proc. Przewiduje się dalszy znaczny wzrost wydajności pracy i wdrażania na szeroką skalę postępu technicznego do wszystkich gałęzi gospodarki narodowej.

Wiecej niż kiedykolwiek uwagi poświęca się sprawom rolnictwa. Inwestycje w rolnictwie osiągną sumę 71 mld rubli, co powinno zapewnić wzrost przeciętnej rocznej produkcji rolnictwa o 25 proc., w tym o 33 proc. Rolnictwo otrzyma w 5-lecie prawie 1,8 mln traktorów, ponad milion samochodów ciężarowych i wiele innej techniki. Z wielkim rozmachem prowadzone będzie budownictwo mieszkaniowe. W latach 1966-70 zbuduje się w miastach mieszkania o powierzchni 400 mln m kwadratowych. (et)

W PALOMARES, na obszarze na którym zbudowana została amerykańska bomba wodorowa, działają dwie miniaturowe amerykańskie łodzie podwodne: „Aluminaut” i „Alwin”, które mają wydobyc bombę z głębokości 770 m.

Na zdjęciu: ludzie-żaby z „Privateera” (statku - matki „Aluminaut”) sprawdzają urządzenie łodzi przed nieudaną próbą wydobycia bomby w dniu 23 bm.

CAF - Photofax

Biblia i konstytucja (Korespondencja z USA)

W STANACH Zjednoczonych przynależność do jakiejś organizacji religijnej (a jest ich wielu różnych religii i sekt bez liku) należy do rytuału obywatelskiego. Stosunki między różnymi grupami wyznaniowymi charakteryzuje na ogół liberalna tolerancja. Natomiast zwyczaj i tradycje religijne znajdują w Stanach Zjednoczonych więcej publicznej manifestacji, niż w Europie zachodniej, poczynając od religijnego błogosławieństwa przed bankietem i cytowań z proroka Izajasza w przemówieniach głowy państwa, aż do zjawisk tak dziwnych, jak obowiązuje w kilku południowych stanach zakaz wykładania w szkole teorii Darwina.

„Ale równocześnie nie ma w tym kraju żadnych wątpliwości na temat słuszności zasady rozdziału Kościoła od państwa.

William Penn — od którego wziął nazwę stan Pennsylvan — głosił, że rozdział Kościoła od państwa jest jednym z warunków swobod obywatelskich. Idea tej separacji nie jest is-wieczną koncepcją; tujejsi teolodzy chrześcijańscy sięgają dla jej umotywowania jeszcze dalej w przeszłość. Twierdzą oni, iż słowa Biblii: „oddajcie Bogu co boskie, a cesarzowi co cesarskie” zawierają ideę oddzielenia władzy religijnej od świeckiej. Uważa się tutaj, że zarówno państwo jak i religia tracą na wstępnym związaniu się ze sobą, że ogranicza to wolność demokratyczne obywateli.

Wielu Amerykanów, którzy udają się do Polski, wraca z przekonaniem — na podstawie obserwacji swobody i masowości imprez religijnych — że w Polsce Kościół jest wspierany przez władzę państwową.

Moi amerykańscy znajomi otwierają szeroko oczy, kiedy mówię im, że wśród kościołów odbudowanych w Polsce po wojnie sporo było subsydiowanych przez państwo. Jest to sytuacja, którą trudno sobie wyobrazić w Stanach Zjednoczonych.

Istnienie religii państwowej uważa za społeczeństwo amerykańskie za

„Berliner Ensemble” wystąpi w NRF

NAJWIĘKSZYM wydarzeniem w dziedzinie wymiany kulturalnej między obu państwami niemieckimi będzie w najbliższym czasie wjazd znanego zespołu teatralnego „Berliner Ensemble” na występy gościnne do NRF. Teatr berliński grać będzie w Monachium, Frankfurt nad Menem i prawdopodobnie także w Bremie. Teatr pominięto jednorazowy występ tego teatru w Hamburgu, to tournée „Berliner Ensemble” po NRF będzie pierwszym od pięciu lat. Zespół pokaze w NRF m.in. „Coriolana” i „Kariera Artura UI”. (Kt-PAP)

mikro baedeker szczeciński

Opisać Muzy?! Zaiste, nazbyt zachwale to dla prostactwa przedsięwzięcie. Trzeba by tu zanotować o współczesnych Szczecińcu, Gogoli... pardon, rzecz chcielibyśmy — Vergiliuszów i Horacych. Trzeba by... Skoro jednak nasi regionalni Vergiliusze za pióra nie mają i chwały Muzy nie głoszą, zaszczytny ten obowiązek wolens spada na wątłe barki profana.

Szczecińskie Muzy (notujemy dla historii tudzież na użytek czytelników zamieszczonego) mieszczą się w neoklasycystycznym pałacyku, zbudowanym w początkach zeszłego stulecia, przy placu Złotnej, róg Staromłyńskiej. Poprzedni użytkownicy obiektu, z wrodzonym brakiem wdzięku i fantazji, zaadaptowali go na siedzibę Policji, oczywiście pruskiej; Muzy przepro-

wadzone tutaj po paroletniej subkatorskiej kwarantannie to trzykondygnowy mieszkaniec czynszowej kamienicy przy Al. Wojska.

Przez 20 lat trwa cichy, dyskretny spór o autorstwo nazwy klubu. Wersja oficjalna przypisuje go ojcowi chrześniemu samemu K. I. Gali-

Profana traktat o Muzach

czyśnianemu, znam jednakże paru innych, obdarzonych większą lub mniejszą dozą fantazji, aktywistów klubowego życia z tamtego okresu, którzy utrzymują, iż to nie mistrz Konstanty, a oni właśnie. Lecz my, nie chcąc popadać w konflikty z zarządem, trzymamy się Galięzyńskiego, którego popierają patronowie z półpietra klubowi, dzieląc z nim dole i niedole twórczej egzystencji.

Poezji im. K. I. Galięzyńskiego, ucieleśnieniu, znam jednakże paru innych, obdarzonych większą lub mniejszą dozą fantazji, aktywistów klubowego życia z tamtego okresu, którzy utrzymują, iż to nie mistrz Konstanty, a oni właśnie. Lecz my, nie chcąc popadać w konflikty z zarządem, trzymamy się Galięzyńskiego, którego popierają patronowie z półpietra klubowi, dzieląc z nim dole i niedole twórczej egzystencji.

Jeśli chodzi o niedole — ogra niczmy się (przez sympatię) do wymienienia kiepskiej wentylacji oraz regularnie psujących się urządzeń sanitarnych w toalecie.

Oprócz osiągnięcia wymienionych sukcesów Klub 12 zapisuje złotym głosem na polu walki o trzeźwość społeczeństwa. Klubowy bar „nie prowadzi” nie tylko wódki, lecz także (na wszelki wypadek) uczciwej zagryzki. Zasluga w tym nie mała samego prezesa klubu, reprezentującego rzadkie a szlachetne połączenie umiłowania kultury fizycznej i duchowej.

Klub, jak to klub, ma oczywiście swych stałych bywalców. W zamian za wierność posiadają oni przywilej pozostawiania w szatni odkryt bez pobierania tzn. numerka. O bywalcach można nieścisłownie, a więc... milczeć Muzy!

B. CHOCIANOWICZ

Cytata tygodnia

Michał Radgowski w celnym felietonie w „Polityce” rysuje sylwetki ludzi, z którymi, niestety, mamy na co dzień wiele do czynienia. Mowa o gadulach. W zabawnej nomenklaturze dzieli ich na kategorie:

— Gadula Zebraniowy: facet zakochany w słowach, które skrzętnie napisał uprzednio na kartkach.

— Facet Kłóty Nie Może Skończyć: to już samo mówi za siebie.

— Gość Kłóty Przemawia w Trzech Punktach (popularne: ja tylko krótko koledy i tylko o najważniejszych sprawach).

— Człowiek Wszczętnych Skojarzy: „to mi przypomina, że...”

— Gadula Radiowy i Telewizyjny: tego znamy najlepiej. Z autor kończy konkluzją: „Jak zwał, tak zwał”. Trzeba przede wszystkim podnieść ceny detaliczne i hurtowe słów mówionych. Jest to jedyna podwyżka cen, do jakiej publicznie nawołuje!”

Dzień Teatru

Młodzież na widowni

Teatr stał się w powojennym czasie ważnym czynnikiem kształcenia świadomości ludzi, wyrobienie nawyku chodzenia do teatru wymaga wiele pracy i czasu. Są to więc procesy długotrwałe i trzeba się liczyć z tym, że wielu ludzi starszego pokolenia nie uda się przyciągnąć na widownię, mimo wielu wysiłków teatru, mimo organizowania scen wyjazdowych, docierających do małych miasteczek i wsi. Rewolucja kulturalna, która objęła cały nasz kraj dala olbrzymie efekty, ale nie rozwiązała wszystkich problemów.

Dostrzegamy to przecież na przykładzie własnego, szczecińskiego podwórka. Wciąż jeszcze zbyt mało ludzi — jak na 300-tysięczne miasto — odwiedza widowiska teatralne, ale przecież nie można zapominać, że w ciągu dwudziestu lat z jakiegoś uroczynego konglomeratu ludnościowego, który przybył tu po wojnie, narodziło się poważne grono miłośników Melpomeny. Odbrymia większość teatromanów szczecińskich już w naszym mieście zdobyła naukę uczęszczania do teatru.

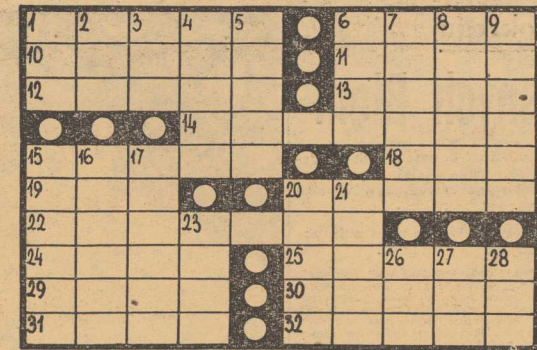
Tegoroczny Dzień Teatru odbywa się pod hasłem: „Młodzież na widowni”. Hasło to jest nie przypadek, bo właśnie na młodzież skierowana uwaga działaczy kulturalnych, właśnie w młodzieży można najłatwiej wyrobić nawyk chodzenia do teatru, potrzebę stałego kontaktu z sztuką, ze sceną.

W tej dziedzinie mamy spore doświadczenia i osiągnięcia. Teatr szczeciński, doceniając potrzebę uczenia młodzieży kontaktu z teatrem, często wystawiając sztuki dla dzieci i młodzieży, niepoślednią rolę w kształtowaniu gustu kulturalnego już od najmłodszych lat odgrywa Teatr Lalek „Pleciuga”, będący z dziećmi potrzebą kontaktu z teatrem.

Wreszcie szczecińskie szkoły mają spory dorobek w kształtowaniu u młodzieży zainteresowania teatrem i trudną pracą aktorów. Wystarczy tu przytoczyć przykład Państwowej Szkoły Rybołówstwa Morskiego i wielu innych średnich szkół ogólnokształcących i zawodowych. W myśl starego powiedzenia: „Czego się jaś nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał”, od najmłodszych lat młodzież wyrabiają w młodzieży potrzebę stałego kontaktu z teatrem, ze sztuką. Ten trud, zarówno szkół, jak i teatrów, a zwłaszcza aktorów — wiadomo przecież, że pierwsze kroki młodych na widowni są trudne — będzie jednak procentować i teatr zajmie w życiu młodych, a jutro dojrzałych ludzi — poczesne miejsce.

JAROMIR TRYGLAW

A. KILNAR

Krzyżówka Nr 4

POZIOMO: 1) imię wł. aktorki filmowej Valli, 6) wojskowy rów, 10) kłótnia, 11) węgierska aktorka filmowa („Biedni bogacze”), 12) niewielka jaszczurka, 13) wznosi się nad bagnem, 14) duchowny w hierarchii kościoła katolickiego, 15) uroda, 18) termin muzyczny, 20) najświeższy był nieborak, 20) okręg górniczo-żelazny w NRP, 22) kolor różowo-czerwony, 24) 60 sztuk, 25) składa się z szeregu map, 29) w boksi: ustrzenie się od ciosu, 30) miasto w pobliżu Tallina (Estonia), 31) japoński przysmak, 32) twórca węgierskiej opery narodowej.

POZIOMO: 1) drzewo wiecznozielone, 2) mierny przedmiot statku, 3) mała izabela, 4) ówczesny postać Trzech Muszkieterów, 5) konopie manilskie, 6) opłata za przejazd przez Stok, 7) fizyk rad, 8) elokwentny mówca, 9) „polski” stan w Brazylii, 10) legendarny władca Krakowa, 10) popularny szlager, 12) „de kolt” w tekście drukarskim, 20) lewy dopływ Kolumbi, 21) jezioro w Alpach Salzburskich (Austria), 22) zwrotnik, 26) mnóstwo lub krawędź zagła, 27) piwo angielskie, 28) lewy dopływ Donu.

POZIOMO: 1) kontystka, 2) Asklepios, 3) Kreta, 5) ul. 6) Limpo, 7) Wisła, 8) przytyk, 10) la, 11) na, 14) kwarta, 17) SOS, 19) knur, 20) ster, 23) ara, 25) zad.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 3
POZIOMO: 1) kłótnia, 4) cugle, 9) nikiel, 12) emir, 13) tasak, 15) Ewa, 16) włosy, 18) sep, 19) kasa (a nie krassa, jak to sugerowaliśmy — przepraszamy), 21) pot, 22) Iran, 24) trzosa, 26) koto, 27) ruleta, 28) smar, 29) radar.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

NAJKRÓTSZA RECENZJA

Kochanka

Dramat fizjologiczny

Lech Zahorski (z „Kultury”)

-Kurier z muszka

(Zł. 11. — 2. IV. 1950 r.)

■ Do Szczecina przybył z Poznania pierwszy kilkadziesiątobowy transport robotników, zatrudnionych dotychczas jako siła najemna u bogatych gospodarzy. Przybyłych skierowano do zespołów gospodarzy państwowych Witała, gdzie zatrudniono ich jako stałych robotników rolnych.

■ Złowiony przez rybaków „Arku” wspaniały okaz rzadkiego jędrza został przekazany Muzeum Morskiemu w Szczecinie.

■ Złagła Nabrzża Katowickiego przedsięwzięcie. Planowany zakład staków zamiast 160 godzin wyniósł jedynie 22. Połubił swój własny rekord.

■ Na uroczystej akademii w sali Wolowickiej Rady Narodowej Szczecina uczcili pamięć Juliana Marchlewskiego.

■ S/s „Sito” — to drugi szybkościowiec Szczecina. 11 tysięcy beczek ze śledziami wyładowano w 22 i pół godziny. Trzecim szybkościowcem Szczecina okazał się statek radiotelegraficzny „Korsun” Szewczenkowski.

■ Obładowy teatr „Artos” odwiedza miasta woj. szczecińskiego, wystawiając komedie Ostrowskiego pt. „Szalone pieniądze”.

■ Szczecin uzyskał dwie państwowe szkoły muzyczne.

SZPERACZ

Marcepan

Z okazji jubileuszu 100-lecia kopenhaskiego cechu cukierników — w stolicy Danii zostały niedawno otwarte międzynarodowe targi wyrobów cukierskich. Oprócz tradycyjnych i popularnych bombonelek, słodkich ciasteczek, lody oraz słodczy „na wazę” — między innymi oryginalne czekolady, marcepanu i innych przypraw. Na zdjęciu: marcepanowy eksponat z targów cukierskich w Kopenhadze.

CAF - Politiken

Wprawdzie nie było Polaków wśród sławnych żeglarzy, którzy w wieloletniej podróży — na Baltyku i Morzu Północnym — na Atlantyku przy brzegach zachodniej Europy i na wodach Morza Śródziemnego — był gdańszczanin Jan DANTYSZEK.

XVI wiek

Do historii przeszedł jako wybitny humanista, współtwórca świeckiej poezji nowożytnej oraz znakomity dyplomata, który — nim jako biskup warmiński osiadł na stałe w Lidzbarku — przez długie lata pozostał w służbie króla polskiego.

Już jako młody dwudziestolatek, Dantyszek w latach 1505—1506 odbył emocjonującą, pełną przygód podróż. Jej szlak wiodł z Gdańska do Danii, następnie Francji i Włoch.

Wędrowki Polaków przez morza i lądy

nech, skład nasz wędrowca wyruszył w wielomiesięczny rejs morskimi, w czasie którego zwiedził wyspy greckie, dotarł do Palestyny, poznał Syryję.

W późniejszych latach (1512—1520), podróżując w ramach dyplomatycznych, Dantyszek odwiedził Niderlandy, Anglię, Hiszpanię, Wenecję i Genewę.

Tym podróżom zawdzięczał nie tylko poznanie wielu krajów, nawiązanie licznych interesujących znajomości (m. in. z wybitnymi podróżnikami), ale również gruntowną orientację w sprawach międzynarodowych.

W jego rodzaju rekordzistą był Paweł PALCZEWSKI, który na przełomie XVI i XVII stulecia spędził bez przerwy 16 lat w podróży. Palczewski poznał wiele krajów i mórz. Był w Włoszech, Niderlandach, Belgii, Francji, Włoszech i w wielu innych krajach Europy. Zwiedził także Afrykę Północną i południowo-zachodnią. Azję. Dotarł do Indii, przez pewien czas bawił w Arabii. Był może widział również kontynent amerykański.

To, co widział i słyszał — opisał w dziele „Topographia earum civitatum ac regionum in quibus commoratus est”, którego rękopis niestety zaginął.

Pośród wielu Polaków, którzy w XVI stuleciu odbywali dalekie podróże, wspomnijmy jeszcze o Krzysztofie RADZIWIŁLE, zwanym Sierotką, który jesienią 1582 r. udał się przez Wenecję do Jerozolimę. Podróżując statkiem, zwiedził Syrię, Egipt, Cypr i Palestynę. Swego samorządnego wędrowcę opisał w książce „Perygrynacja albo pielgrzymowanie do Ziemi Świętej”, która wzbudziła żywe zainteresowanie u współczesnych, o czym świadczą liczne jego wydania.

skich, w sprawach żegluga oraz budownictwa okrętowego. W tym zakresie był też niewątpliwie doradcą Króla Zygmunta.

Poselskim od królów polskich szły w różnych kierunkach. W tym czasie przebywał na zachodzie. Od tych, którzy odbyli liczne podróże w leżącym na północy — na leśm Strykowski.

W młodości zwiedził Włochy. W 1514 r. towarzyszył jędrzejowi TARKANOWSKIEMU w poselstwie do Turcji. Pływał po morzach: Egejskim, Jońskim i Adriatyckim. Poznał Bułgarię, Serbię, Trację, Maltę, Wołoszczynę i Besarabię.

Podróżę jego — jak pisał S. Nowakowski w swej „Historii rozwoju humanizmu, współtwórca świeckiej poezji nowożytnej oraz znakomity dyplomata, który — nim jako biskup warmiński osiadł na stałe w Lidzbarku — przez długie lata pozostał w służbie króla polskiego.

Już jako młody dwudziestolatek, Dantyszek w latach 1505—1506 odbył emocjonującą, pełną przygód podróż. Jej szlak wiodł z Gdańska do Danii, następnie Francji i Włoch.

W późniejszych latach (1512—1520), podróżując w ramach dyplomatycznych, Dantyszek odwiedził Niderlandy, Anglię, Hiszpanię, Wenecję i Genewę.

Tym podróżom zawdzięczał nie tylko poznanie wielu krajów, nawiązanie licznych interesujących znajomości (m. in. z wybitnymi podróżnikami), ale również gruntowną orientację w sprawach międzynarodowych.

W jego rodzaju rekordzistą był Paweł PALCZEWSKI, który na przełomie XVI i XVII stulecia spędził bez przerwy 16 lat w podróży.

Palczewski poznał wiele krajów i mórz. Był w Włoszech, Niderlandach, Belgii, Francji, Włoszech i w wielu innych krajach Europy. Zwiedził także Afrykę Północną i południowo-zachodnią. Azję. Dotarł do Indii, przez pewien czas bawił w Arabii. Był może widział również kontynent amerykański.

To, co widział i słyszał — opisał w dziele „Topographia earum civitatum ac regionum in quibus commoratus est”, którego rękopis niestety zaginął.

Pośród wielu Polaków, którzy w XVI stuleciu odbywali dalekie podróże, wspomnijmy jeszcze o Krzysztofie RADZIWIŁLE, zwanym Sierotką, który jesienią 1582 r. udał się przez Wenecję do Jerozolimę. Podróżując statkiem, zwiedził Syrię, Egipt, Cypr i Palestynę. Swego samorządnego wędrowcę opisał w książce „Perygrynacja albo pielgrzymowanie do Ziemi Świętej”, która wzbudziła żywe zainteresowanie u współczesnych, o czym świadczą liczne jego wydania.

Pośród wielu Polaków, którzy w XVI stuleciu odbywali dalekie podróże, wspomnijmy jeszcze o Krzysztofie RADZIWIŁLE, zwanym Sierotką, który jesienią 1582 r. udał się przez Wenecję do Jerozolimę. Podróżując statkiem, zwiedził Syrię, Egipt, Cypr i Palestynę. Swego samorządnego wędrowcę opisał w książce „Perygrynacja albo pielgrzymowanie do Ziemi Świętej”, która wzbudziła żywe zainteresowanie u współczesnych, o czym świadczą liczne jego wydania.

Mistrz i terminatorzy

Nie musiałem tu oni pukać, ani tym bardziej zakładać: „Se, zamie otwór się!” Zszedłem tylko po kilku schodkach w dół i znalazłem się w tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

W tym królestwie, gdzie każdy chłopiec majster-klępa doznaje wielu oczarowań. No, wyobrażam sobie co się z nim dzieje, gdy pierwszy raz przekroczy próg tego szatni.

ma: „śa szczecińskimi pionierami” i ródziłem w roku 1945, akurat kiedy kończył siódmy rok życia i gdy mu trzeba było zaczynać szkołę. Później w

nie ze swymi zamilowaniami, wychowanie plastyczne z zajęciami technicznymi. Tu także wybrał sobie... Żone nauczylieli o takich samych zainteresowaniach. Ciekawe, że i starszy brat pana Henryka oraz jego siostra (ojciec ich jest ślusarzem „od Cegielskiego”) są także nauczycielami.

Prócz zajęć popołudniowych z o-wymi majster-klępkami w Pałacu Młodzieży prowadzi też St. Białas każdego dnia przed południem lekcje swojej emocjonującej i ciekawej historii drugiego szczecińskiego Studium Pedagogicznego. I także przewodzą naukowickim konferencjom i seminarium w sprawach majster-klępowania młodzieży. Możecie więc sobie państwo wybrać jakie prace w tej chwili swoje malarskie prace na wystawach w Budapeszcie oraz w miasteczku Debrecen niedawno stolicy Węgry. Inne przygotowuje na wiosenną wystawę w Opolu.

I jeszcze muszę wspomnieć o zamilowaniu pana Białasa do modelarstwa lotniczego. Od niego zresztą zaczął — zanim zajął się skutnictwem, jak w portowym mieście przystało — współpracując w tamtej dziedzinie z Aeroklubem. W domu ma pan Henryk całą kolekcję latających, zdolnych nawet do akrobacji w powietrzu, modeli. Niekiedy nawet jest współkonstruktor.

Zgodziłem państwo się, że zasługują p. Henryk Białas na to, żeby wpisać na listę członków tego klubu Abrakadabra. Sądzę też, iż niezadługo będziemy w nim mieli i któregoś z pana Białasa młodych terminatorów.

JAROMIR TRYGLAW

Sprawy dnia powszedniego

Coraz częściej na wakandy sądowe wpływają sprawy o gwałt lub jego usiłowanie.

Skala tych przestępstw? W okresie 1963-64 w sądach warszawskich przewinęło się ok. 300 takich spraw.

Jeśli przy tym zważyć, że ze względu na wsidyłność tych spraw ofiary i ich rodziny niechętnie zgłaszają się do oskarżenia na milicję, że nie wszystkie sprawy tych przestępstw są przez milicję ujawniane, pociąganie do odpowiedzialności — ta ilościowa drobna grupa przestępców staje się zjawiskiem wymagającym natychmiastowej ostrej reakcji.

To raz. Dwa — fakty gwałtownie odczuwane są znową milicją. Kolejny, który w takich

Grozne zjawisko

Niezależnie nawet od skali zjawiska, tego typu przestępstwa — gwałty i to połączone na ogół z ciężkim pobiciem ofiar — świadczy o groźnym zwyrodnieniu ich młodocianych sprawców (przeciętny wiek 19—25 lat). Czy tego rodzaju zagrożenie może być ich sprawą osobistą?

„ubawach” uczestniczą, nawet jeśli są przypadkowymi ich świadkami — świadczą przeciw swemu nie chcą, bo uważają, iż obawiają się ich solidarności. Dolewają — niezdolni nieletni — nawet gdy są ofiarami nie chcą oskarżać, obawiając się rozgłosu sprawy.

Trzy. Niejednokrotnie swoista opinia społeczna jest wobec takich przestępstw tolerancyjna na

zasadzie „młodzi się muszą wyśmuchać” i „jak by nie chciało to by nie poszło”. Taką też linię obrony prezentują podczas procesów oskarżeni.

Kary orzekane przy gwałtach zbiorowych wahają się w granicach od 1—3 lat, czasami nawet z zawieszeniem. Zdarza się, że sądy rewizyjne wymierzają

Wnioski są chyba proste. Szybkie i sprawne, prowadzone pod nadzorem prokuratorskim postępowanie w każdej sprawie. W dziedzinie polityki penitencjarnej zastrzeżenie kar w granicach przewidzianych kodeksem. I — ostre potępienie bandytyzmu i zwyrodnialstwa ze strony opinii publicznej.

K. ŚWIATEKA

W najbliższych dniach szef programu poleca uważać:

Niedziela

WSZYSTKICH: stęsknionych za romantyczną, pożądaną, komunię, pozycja zapowiadająca się: Kucowa, Dmochowski, Janca, Sawana i Inny, w programie pt. „Święta miłości kochanie” (uwaga: reżyser: Janusz Korczak) — 17.45.

SPORTOWCOW: dwie niezwykłe telewizyjne imprezy: narciarskie loty w Płynie (grubo ponad 100 m — 11.55) i bezprzewodna transmisja z europejskiej telewizji — 17.45.

KINOMANOW: już o 9.55 urządził telewizyjny film fab. pt. „Podróż”, nieco później (11.30) zabawi nas „Koch, który mówi”, o 14.30 w programie „Miłość i śmierć”.

MIŁOŚNICZOM ROZRYWKI: za prośbą trzeba przede wszystkim z „Przekroju” Ludwika — Jerzym Kernem. Poniżej tu występują: Dymna, Krawtówna, Łomnicki i Fedorowicz, ale to nie pewnego (godz. 18.00). Wreszcie (17.10) w programie „Z okazji rocznicy DKP” K. T. Toelstaj w swoim „Śliczniku wyrazów obcych” (22.00).

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 3
POZIOMO: 1) kłótnia, 4) cugle, 9) nikiel, 12) emir, 13) tasak, 15) Ewa, 16) włosy, 18) sep, 19) kasa (a nie krassa, jak to sugerowaliśmy — przepraszamy), 21) pot, 22) Iran, 24) trzosa, 26) koto, 27) ruleta, 28) smar, 29) radar.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 2
POZIOMO: 1) ekran, 4) kromka, 10) konser, 11) maszt, 12) eter, 13)

Startuje czołówka okręgu

Dookoła... Jasnych Błoni

O GODZ. 11 NA JASNYCH BŁONIACH nastąpi dziś oficjalne otwarcie sezonu lekkoatletycznego wielkim, masowym biegiem na przełaj z udziałem czołowych zawodników klubów szczecińskich oraz Gryfina i Dębna.

JAK NAS INFORMUJE OZLA, który wspólnie z MKKF, pod patronatem prasy szczecińskiej, organizuje imprezę, wiosenny bieg przełajowy zapowiada się bardzo ciekawie. Do

soboty wpłynęły zgłoszenia ponad 120 zawodników.

NA 500 M DZIEWCZAT pobiegnie m.in. Howako z Pogoni, na 600 m juniorów m.in. o palmę pierwszeństwa walczyć będą klubowe rywalizacje Bielecka i Domanska (obydwie Pogon). Na 800 m chłopców ciekawy pojedynek stoczą m.in. bracia Nardowie z Pogoni i Facion z Czarnych. Na 1 500 m juniorów wpłynęły zgłoszenia utalentowanych młodych biegaczy jak Dolega, Rochowski (Pogon), L. Chrabaszcz i Niebudek — AZS, Słomski — MKS Dębno. Na 2 000 m seniorów startują w silnej obsadzie: Lewandowski, J. Chrabaszcz i Wojtasik — AZS, Szczepaniak, Wosiński, Dudek, Glakowski — wszyscy z Pogoni.

I wreszcie bieg na 4 000 m. Niezwykle ciekawie będzie wyglądał pojedynek stoczą Alinski i Dawczyk — AZS, oraz Sawicki, Makosa, Wilkowski i Rechin — Pogon.

NA ZWYCIEZCZÓW CZEKAJA NAGRODY. Wszyscy uczestnicy biegu otrzymają pamiątkowe dyplomy.

Piłka nożna

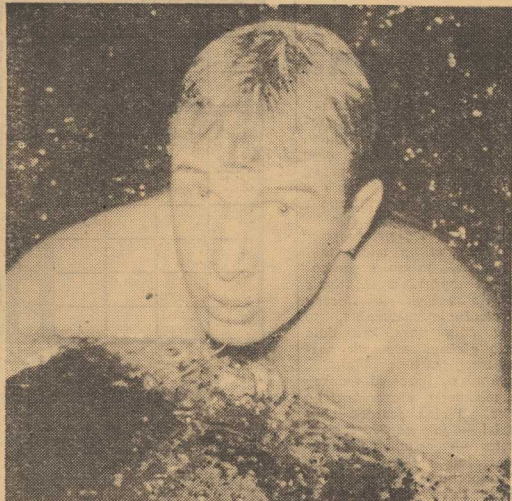
Pogon — Hutnik i „małe derby”

DZIŚ o godz. 15 na stadionie przy ul. Twardowskiego — inauguracyjną wiosenną rundę II ligi. Wicelider tabeli, Pogon podejmie Hutnika Nowa Huta (1:3 w rundzie jesiennej, Hutnik aktualnie 10 miejsce w tabeli). Sędzią spotkania będzie p. Bielski z Gdańska.

Na trzecioligowym froncie na łamiast dojdzie dziś do „małych derbów” Szczecina, Arkonia — Czarni (stadion w Lasku, godz. 11.30), w wyniku których przewodnik tabeli będzie zapewne umocnił swoją pozycję. (ms)

Lech gra na swoim boisku

JAK SIĘ DOWIADUJEMY piłkarze Lecha Poznań rozgrywać będą jednak mecze mistrzowskie na własnym boisku. Kara za chuligańskie zajścia jakie miały miejsce po jednym ze spotkań Lecha, została ostatecznie przez OZPN zawieszona. (ms)

LESZEK SZEMEL z ARKONII jest bohaterem kilku pasjonujących pojedynków na pływalni WDS. W drugim dniu pływackich mistrzostw okręgu szczecińskiego z udziałem czołowych zawodników — NEPTUNA Stargard, STILONU i WARTY Gorzów oraz POGONI i ARKONII Szczecin — ustanowił nowy rekord na 100 m dowolnym wynikiem 54,4 sek. (lepszym o 0,8 sek.) przed WOJTAKATISEM Neptun — 55,4 sek. i POCEJEM Pogon — 58,5 sek. Po przednim dniu wygrał 50 m dowol. — 25,9 sek. przed POCEJEM i WOJCIECHOWSKIEM oraz 200 m dowol. w czasie 2:07,8 przed WOJTAKATISEM i POCEJEM. (a)

Szemel w rekordowej formie

NAJCIEKAWSZYM pojedyńkiem II dnia pływackich mistrzostw okręgu na krytym basenie WDS była konkurencja 100 m st. dowol. w której SZEMEL (Arkonia) ustanowił nowy rekord okręgu, zwyciężając swych najgroźniejszych rywali — WOJTAKATISA (Neptun) i POCEJĘ z Pogoni — patrząc pod zwycięzcą.

A OTO inne ciekawsze wyniki dnia wczorajszego:

KOBIECY — 100 m klas. — 1) STACHURSKA (Ark.) 1:24,0 przed KLEM z Neptuna 1:27,8. PURCHALA Stilon; 400 m klas. — 1) BOCHINSKA (Ark.) 5:46,2 przed LEWANDOWSKĄ Neptun 5:59,8 i SIDOROWICZ Pogon; 100 m motylik. — 1) MARCINKIEWICZ (Neptun) 1:22,3 przed KULIGOWSKĄ Arkonia 1:31,8 i SZCZURKIEWICZ z Neptuna.

MEZCZYZNI — 200 m st. klas. — 1) CLBERT Neptun 2:49,0 przed MIROWICZEM Stilon 2:59,0 i URBANSKIM (Ark.); 200 m motylik. — 1) ZALUSKI Stilon 2:41,5 przed SALA Pogon 2:52,2 i LOMPARSKIM Ark. 4:00 m dowol. — 1) WOJTAKATIS — 4:47,2 przed RAJMERTEM Ark. 5:01,8. Zwycięstwo odniósł zawodnik Neptuna w pięciu stylach, zbierając zasłużonym stylu. Dzisiaj o godz. 16.00 dalszy ciąg mistrzostw. (a)

LEGENDA I PRAWDA

Mata Hari

Tadeusz Szafar (15)

„Męki Tantala” Wiesława Maniaka

Dortmundzki finał 60 m bez rekordzisty świata

DZIŚ W DORTMUNDZKIEJ WESTFALENHALLE odbędzie się tzw. Europejskie Igrzyska Halowe, pod którą to nieco zawołowaną nazwą kryje się nie innego jak tylko mistrzostwa Europy w hali. Ze nie otrzymały one jeszcze oficjalnego „błogosławieństwa” IAAF tłumaczy się, że należało tylko i wyłącznie przeważać „konserwy” we władzach federacji. Zresztą — przed chwilą — halowe mistrzostwa Starego Kontynentu staną się faktem dokonanym.

W DORTMUNDZIE ZABRAKNIĘ POLAKÓW. Oglądaj

„Firmowe” plotki na niedzielę

PODOBNO Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Hali Krytej w pływaniu, które już wkrótce odbędą się w Warszawie na basenie szczecińskim WDS, odbędzie się wyłącznie w... krajowej obsadzie.

W ZARZĄDZIE OZPR nastąpiły pewne zmiany: na własną prośbę odezwał się wiceprezes związku, Edmund Bury, a jego funkcję powierzył nowemu Związkowi Armadzie. Jednocześnie do zarządu dookooptowano Z. Jakubika.

CZY WIECIE, że w województwie szczecińskim działają obecnie 63 kluby sportowe zrzeszające ponad 9,5 tysiąca zawodników?

W UDZIELONYM NIE-DŁUGO „Trybunie Ludu” wywiadzie, nowy trener piłkarskiej reprezentacji Polski, Antoni Brzeźniak wypowiadał się jako zdecydowany zwolennik „profesjonalizmu”. Na pytanie czy wprowadzenie zawodowstwa przyczyniło by się do podniesienia poziomu naszego futbolu, A. Brzeźniak odpowiedział: „Moim zdaniem — tak”.

Zebrał: ms

Imprezy sportowe

Godz. 11 — hala sportowa, II liga bokserska, Pogon — Turow Bogatynia.

Godz. 11 — Jasne Błonia, wiosenne biegi przełajowe.

Godz. 11.30 — stadion w Lasku, III liga piłkarska, Arkonia — Czarni.

Godz. 15 — hala sportowa, mistrzostwa okręgu w gimnastyce artystycznej.

Godz. 15 — stadion Pogoni, II liga piłkarska, Pogon — Gryfin.

Godz. 16 — pływalnia WDS, pływackie mistrzostwa okręgu.

jąc dziś w telewizorach pojedynki lekkoatletów będziemy na pewno poważnie odczuwali brak reprezentantów naszego kraju, bez których nie obywały się dotąd żadne poważniejsze zawody. Mimo wszystko jednak nasze rozczarowanie, wywołane faktem absencji polskich zawodników w Dortmundzie, jest nieczym w porównaniu z „mekami Tantala”, na jakie skazani zostali niektórzy lekkoatleci mający poważne szanse na zwycięstwo w Westfalenhalle. Należy do nich m. in. także szczeciński sprinter, WIEŚLAW MANIAK, który po prostu czuje się w hali jak „ryba w wodzie”.

— Nie wiem czy wysiedzę spokojnie przed telewizorem — powiedział nam wczoraj rekordzista Polski — gdy będzie transmitowany finał biegu na 60 metrów. Przecież jestem na tym dystansie współrekordzistą świata (6,5 sek. — przyp. red.), i nie chcąc się, czuję, że miałbym w Dortmundzie wiele do powiedzenia. Utwierdzają mnie zresztą w tym przekonaniu starty podczas pobytu w Berlinie, gdzie zwyciężając uzyskując jednocześnie świetne rezultaty.

— W Dortmundzie nie ma zawodników — jest natomiast czterech obserwatorów. Być może ten „zwiad” PZLA uzna jednak starty w halowych mistrzostwach za korzystne...

— Oby. Nie wyobrażam sobie pełnego sezonu dla lekkoatlety, bez startów w halach.

— Na zakończenie tradycyjne pytanie: Jakie plany na najbliższą przyszłość?

— Nauka, nauka i jeszcze raz nauka. Jestem obecnie na III roku zaocznych studiów politechnicznych (Wydz. Ekonomiki

i Transportu — przyp. red.), które ogromnie mnie absorbują. Nie mam dostojnie chwili wytchnienia. Nawet na zbliżający się obóz we Francji — wyjeżdżam 1 km. — udaję się oblaadowany podręcznikami...

— Najciekawsze starty tegoroczne?

— Oczywiście Budapeszt. Poza tym noszę w kieszeni zaproszenie na dwumiesięczne starty w USA, ale to czy pojedaje także zagranicznych rezultatów do punktacji wielomeczów I ligi. W przeciwnym wypadku muszę zostać i wspierać mój zespół — POGON. Walka o ligowy byt będzie bowiem bardzo trudna...

Rozmawiał:

MAREK SZYMZYK

5 pływackich rekordów Polski

PIĘĆ REKORDÓW Polski ustanowionych zostało w piątek, w pierwszym dniu pływackich mistrzostw Warszawy. Autorką dwóch jest EWA GRECKA (AZS AWF), która przeplątała 50 m st. dowol. w 23,0 s, a 200 m st. dowol. w 2:38,0. W konkurencji mężczyzn rekordzistą Polski na 50 m st. dowol. został MAREK GOMUŁA (Polonia), przeplątając ten dystans w 25,5 s. Na 200 m st. dowol. triumfował ANDRZEJ WAKOWSKI (Legia), osiągając 2:08,0. Piąty rekord ustanowił KAZIMIERZ MARCINKIEWICZ (Legia) na 400 m st. zm., uzyskując wynik 5:14,6.

Puchar Rimeta odnaleziony!

JAK PODAŁA wczoraj do publicznej wiadomości brytyjska policja, sędziowie turnieju piłkarskiego — oświatowy Puchar Rimeta został odnaleziony.

Odkazano się, że skradł go londyński kupiec — Edward BEATLEY.

Już w trakcie pierwszych prób aranżacji tańców wschodnich zaczęła więc szaty redukować do minimum. Sama zresztą po latach, z niepowszednią u niej szczerością wyznała jednemu z przyjaciół w Hadze, malarzowi Piet Van der Hem:

— Nigdy nie umiałam dobrze tańczyć. Ludzie przychodzili mnie oglądać, ponieważ byłam pierwszą, która ośmieliła się publicznie produkować się zupełnie nago...

Jak już wspomnieliśmy, występy nagich kobiet nie były wówczas dla paryżan pierwszorzędne, choć z pewnością nie były tak rozpowszechnione, jak w naszych czasach. Gerda mówiła natomiast o sobie prawo do pierwszeństwa jako wyznalaczyni strip-tease'u, mniej lub więcej artystycznego obnażania się publicznie. Umiała podobać się mężczyznom i wiedziała, że działa na nich podniecająco; w połączeniu z egoistyczną oprawą tych tańców — w okresie gdy w zachodniej Europie panowała moda na sztukę Dalekiego Wschodu — to właśnie było sekretem jej sukcesu.

Bo sukces to był niewątpliwie, choć początki skromne: przybrałszy pięknie brzmiący pseudonim „lady Gersha MacLeod”, rozbiła się i tańczyła nago w niewielkich teatrzykach bulwarowych, a częściej jeszcze w domach bogatych paryżan. Podobna się bersprzeć nie, szybko zaczęło być o niej głośno. W niemałym stopniu zresztą przyczynił się do tego silnie u niej rozwinięty zmysł reklamowy, połączony z bujną wyobraźnią. W Paryżu zaczęło mówić o pięknej egzotycznej tancerce, owoc zakazanej miłości buddyjskiego mnicha lub hinduskiej bajadery, o wódwie po angielskim arystokracie, która przesłała wszystkie stopnie w tajemniczości w fallicznych misteriach świątyni Dalekiego Wschodu.

Na jednym z takich seansów, nie tyle tanecznych co orgiastycznych, „lady Gersha MacLeod” poznała znanego paryskiego impresariusa teatralnego. Związał z nim, choć zapewne krótkotrwały, okazał się zbawieniem w skutkach: to on nauczył ją elementarnych zasad tańca, opracował jej wy-

stępy, przedstawił ludziom, w których rękach była jej dalsza kariera. W prasie paryskiej zaczęły pojawiać się pierwsze notatki o nowej gwiazdzie na firmamencie lekkiej muzy. Jej renoma musiała być już mocno ugruntowana, skoro przekroczyła kanał La Manche: 4 lutego 1905 roku w brytyjskim tygodniku „The King” ukazał się wręcz entuzjastyczny artykuł o „lady Gersha MacLeod”.

Kulor wyznał, że „usłyszał” luźne plotki na temat kobiety, przybyłej z Dalekiego Wschodu, która pojawiła się w Europie oblaadowana perfumami i klejnotami, by pełnymi życia i barwy skarbami Wschodu obdarować zbawianego towarzystwo europejskich miast. Jeśli wierzyć tym pogłoskom, owa tajemnicza kobieta występowała „okryta welonem, który północy odrzucała”, a zdaniem autorów „daje się zauważyć pewną skłonność do sprośności” u tych, którzy zabiegali o organizowanie podobnych seansów, w prywatnych salonach. Purytański ton tego artykułu, pisanego w okresie gdy era wiktoriańska bynajmniej jeszcze nie należała w Anglii do odległej przeszłości, stanowił jednak tylko zasłonę dymną dla zachwytu nad egzotyczną tancerką, zachwyty które brytyjski korespondent dzielił z „całym Paryżem”.

Prasa francuska była oczywiście mniej zakłamaną. Po jednym z występów Gerdy na prywatnym przyjęciu, w którym uczestniczyło około czterdziestu zaproszonych gości, „Le Courrier Francais” ocenił, że „owa nieznaną tancerką, przybyła do nas z dalekich stron, jest dziwną osobą gdy się nie rusza, ale jeszcze dziwniejszą gdy się rusza...”

Przełomowym wydarzeniem w karierze młodej Holenderki była znajomość z panem Guimeta, wspomnianym uprzednio kolekcjonerem sztuki orientalistycznej i fundatorem muzeum na placu d'Éna. Za jego sprawą stopniowo zaczęła zniknąć „lady Gersha MacLeod” pojawiła się natomiast „Zrenica poranka” — Mata Hari. Dwa wstępy w Muzeum Sztuki Wschodniej ugruntowały jej pozycję w paryskim świecie i półświatku.

(Dalszy ciąg nastąpi)

